

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

la proiectul de lege pentru instituirea moratoriului asupra modificării planului urbanistic al mun. Chișinău (nr.132 din 16.07.2019)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, în mod de urgență, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii privind actele normative nr.100/2017, și comunică următoarele.

I. Aspecte generale și concordanța cu legislația în vigoare

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament în temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Obiectul de reglementare a proiectului de lege sunt normele de interdicție autorităților locale ale mun. Chișinău de a modifica planul urbanistic în redacția actuală, pînă la aprobarea unui plan urbanistic nou.

Este de menționat, că autorii proiectului de lege respectiv au înaintat cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de hotărîre privind constituirea Comisiei speciale pentru elaborarea proiectului de lege privind aprobarea planului urbanistic al mun. Chișinău nr.133 din 16.07.2019, care prevede elaborarea unui proiect de lege privind aprobarea planului urbanistic al mun. Chișinău în termen de 90 de zile. Proiectele de acte legislative urmează a fi examinate concomitent și coordonate între ele.

3. *Cu referire la competența Parlamentului de adoptare a proiectului de lege în redacția propusă considerăm că acesta depășește limitele stabilite de Constituție, de cadrul normativ în vigoare și comportă riscuri de neconstituționalitate.* Aceasta rezultă din următoarele prevederi legislative:

1) Actul legislativ de bază de reglementare în domeniu este Legea privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului nr.835/1996, care stabilește competențele, etapele și procedurile aplicabile procesului de elaborare, aprobare și aplicare a documentației de urbanism.

Potrivit art.18 alin.(2) din Legea menționată, *valabilitatea planurilor de urbanism și de amenajare a teritoriului existente, precum și necesitatea elaborării unor planuri noi se stabilesc de către autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului.*

Iar art.19 din aceeași Lege delimitează responsabilitatea pentru elaborarea și aprobarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului după cum urmează:

a) Guvernul - pentru elaborarea și aprobarea planului de amenajare a teritoriului național;

b) Guvernul sau autoritățile administrației publice locale interesate - pentru elaborarea și aprobarea planurilor regionale de amenajare a teritoriului;

c) autoritățile administrației publice locale interesate,

- pentru elaborarea și aprobarea planurilor locale de amenajare a teritoriului,

- pentru elaborarea și aprobarea planurilor urbanistice și regulamentelor de urbanism.

Art.33 al Legii menționate prevede că, la propunerea autorității administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului, documentația de urbanism și amenajare a teritoriului se reexaminează periodic și se modifică pentru a fi adaptată noilor condiții economice, sociale și tehnice.

Iar planurile urbanistice și planurile de amenajare a teritoriului pot fi modificate, fără a schimba concepția lor generală, pentru a cuprinde prevederile principale ale documentației aprobate pentru părțile componente ale aceluia teritoriu.

Mai mult decât atât, art.34 din Legea nr.835/1996 stabilește în mod expres că, *documentația de urbanism și amenajare a teritoriului modificată conform art.33 se consideră documentație nouă și urmează să fie aprobată în condițiile legii menționate.*

2) Art.29 alin.(1) lit.s) din Legea privind administrația publică locală nr.436/2006, prevede că, *pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, una din atribuțiile de bază a primarului exercitată în teritoriul administrat este de a asigura elaborarea planului general de urbanism și a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, de a le supune procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu Legea*

nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și de a le prezenta spre aprobare consiliului local, în condițiile legii.

Raporturile dintre autoritățile administrației publice sunt stabilite la art.6 din aceeași Lege, care prevede:

”(1) *Consiliile locale și cele raionale, primarii și președinții de raioane funcționează ca autorități administrative autonome, soluționând treburile publice din sate (comune), orașe (municipii) și raioane în condițiile legii.*

(2) Raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune.

(3) Între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(4) Orice control administrativ exercitat asupra activității desfășurate de către autoritățile publice locale nu trebuie să urmărească alt scop decât asigurarea respectării legalității și a principiilor constituționale, iar controlul de oportunitate poate viza doar realizarea competențelor care le-au fost delegate, în condițiile legii.

(5) Autoritățile administrației publice centrale consultă asociațiile reprezentative ale autorităților administrației publice locale în problemele ce țin de administrația publică locală.”

Iar art.3 din Legea nr.436/2006 transpune prevederile art.109 din Constituție, stabilind principiile de bază ale administrării publice locale care sunt următoarele:

”(1) *Administrarea publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților publice locale și consultării cetățenilor în probleme locale de interes deosebit.*

(2) Autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.”

Conform art.7 din Legea nr.436/2006 în realizarea competențelor lor, autoritățile administrației publice locale dispun de autonomie, consfințită și garantată prin Constituția Republicii Moldova, Carta Europeană a Autonomiei Locale și prin alte tratate la care Republica Moldova este parte.

În acest context, sunt relevante constatările Curții Constituționale expuse în Hotărîrea nr.36/1997, potrivit căroră ”Autonomia locală înseamnă dreptul colectiv de a-și satisface propriile interese legale fără amestecul autorității centrale, ea constituie un complex de atribuții date în competența organelor de administrare

publică locală. Atribuțiile transmise acestor organe sînt reglementate de lege, iar statul exercită, prin forme specifice, controlul asupra modului în care ele se execută.”

Iar art.112 alin.(2) din Constituție prevede că consiliile locale și primarii activează, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din sate și orașe.

Astfel, instituirea prin lege a moratoriului asupra modificării planului urbanistic al mun. Chișinău este inadmisibilă deoarece reprezintă o ingerință în competențele proprii ale autorității publice locale, fiind contrară principiului autonomiei locale consfințit la art.109 din Constituție, riscînd a fi obiect de examinare la Curtea Constituțională.

3) Cu referire la organizarea consultărilor publice, reținem că, potrivit articolelor 27-29 din Legea nr.835/1996, *informarea și consultarea populației se realizează anterior aprobării tuturor categoriilor de planuri urbanistice și de planuri de amenajare a teritoriului*, fapt ce urmează a fi luat în considerație la examinarea proiectului dat.

De asemenea, potrivit art.8 din Legea privind descentralizarea administrativă nr.435/2006, autoritățile administrației publice locale sînt consultate în procesul de elaborare, adoptare sau modificare a legilor sau altor acte normative referitoare la organizarea și funcționarea administrației publice locale. Organizarea consultărilor și coordonarea procedurilor necesare în acest sens sînt asigurate de Cancelaria de Stat în cooperare cu autoritățile de specialitate ale administrației publice centrale.

4. Cu referire la *politica statului* în domeniul amenajării și planificării teritoriului, arhitecturii, urbanismului, a construcției, aceasta este elaborată și promovată de Guvern, prin intermediul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, fapt ce impune necesitatea solicitării Avizului Guvernului.

5. Potrivit art.35 alin.(1) din Legea nr.100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputații în Parlament.

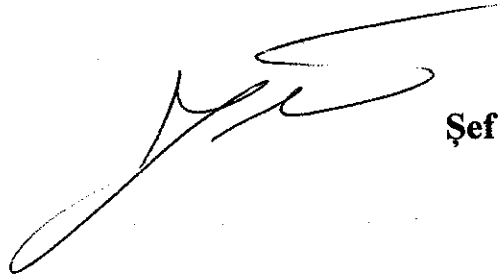
II. Observații de conținut și tehnică legislativă

1. Structura proiectului de lege potrivit art.45-46 din Legea nr.100/2017 urmează să prevadă obiectul, scopul și domeniul de aplicare, dispozițiile de includ reguli, drepturi și obligații, modul de realizare, precum și *consecințele juridice ale nerespectării acestora*. Proiectul de lege nu întrunește pe deplin condițiile de structură și conținut.

2. Textul proiectului de lege necesită a fi redactat și concretizat, corespunzător cerințelor stabilite la art.54 din Legea nr.100/2017.

12

În concluzie menționăm că, proiectul de lege în forma prezentată nu poate fi adoptat, deoarece conține dispoziții contradictorii legislației în vigoare și nu corespunde cerințelor Legii cu privire la actele normative nr.100/2017. La elaborarea proiectului de lege nu au fost respectate principiile activității de legiferare stabilite la art.3 din Legea menționată, precum și prevederile art.109 și art.112 din Constituție.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție Generală

Ex. I. Gălușcă
Tel. 820-579